

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș, „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Român Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500—; pentru particulari Lei 400—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300—. În străinătate Lei 800—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Să intrevină Statul. — Noul regim maghiar pentru datoriile agricole. — Latura economică a turismului. — Jurisprudență referitoare la aplicarea legii pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane din 14 Aprilie 1930. — *Cronica*: Asociația generală a creditorilor din România. — Numerele indice. Prețurile în luna Oct. 1933. — Nodul gordian al legilor de conversiune. — *Afaceri de dare*: Detragerile din venitul impozabil. — Plata impozitului după dobânzile de capital.

Să intrevină Statul...!

E semnificativ faptul, că populația turcă blajină, cumpătată, muncitoare, pacinică, cu foată conversiunea noastră, sau poate tocmai din aceasta cauză, ne părăsește fără. Aceasta când populația, mai ales de origine semitică din partea nord-estică a continentului european ne inundă pământul, aducând cu sine și propagând ideile „salvatoare” — pentru dânșii, cari n’au ce mai pierde — ale bolșevismului.

Turcii pornind, își vând moșioarele, căminurile și tot ceea ce prin muncă cinstită au agonisit și nu pot duce cu dânșii. Le cumpără Bulgarii, cari astfel ajung în mod avantajos la bunăstare și cari orice s’ar zice, pândesc prilejul, ca să ne sfârșice o considerabilă porțiune din patrimoniul nostru național, ceea ce vor putea-o face cu atât mai vârtos cu cât sunt mai înstăriți. Cel puțin asta le este steaua conducătoare și nizuința dată pe față sau mocnită în sufletele lor.

În fața acestei situații, evident neprietnică dezvoltării noastre naționale, se întrebă un ziar mult apreciat (Calen-

darul Nr. 526), de ce nu intrevine Statul să cumpere averile Turcilor emigranți, ca să le distribue apoi populației românești, eventual coloniștilor macedoneni. Ei de ce? S’ar putea merge și mai departe cu întrebarea: De ce nu cumpără Statul munții auriferi ai Californiei, ca să-i facă peșehes conversioniștilor, cruțându-i astfel de muncă și de bătae de cap și dându-le puțința de-a trăi în desfrâu, ca odinioară ai Romei copii...? Răspunsul net este, că Statul nu poate! Statul este compoziția milioanele de năpăstuiți. Că unii „norocoși” și-au adunat din mizeria cetățenilor averi fabuloase, trimițându-le în Elveția, ca să nu îndurē matrapazlăcurile legilor înfăpșuite de aceiași „norocoși”, — aceasta cu nimic nu întunecă adevărul, că milioanele de cetățeni ai Statului nostru înoafă, se înecă în mizerie și anarhie.

Statul nu poate interveni, căci n’are resurse.

Ar mai fi sau ar trebui să mai fie metoda practică cu mult succes de modestele bănci ardelenne în decurs de decenii, față de moșiile groșilor și baronilor unguri: Să ajute băncile, și fiindcă e vorba de o chestie din Dobrogea, să ajute băncile populare, „băncile liberale” (în cele din urmă liberale, neliberale, tot bănci românești ar fi, iar ajutorul dat spre consolidarea economiei naționale și a temelilor Statului, n’ar fi antinațional), cari au fost bine organizate. În caz de imperativă nevoie băncile modeste transilvănene, totdeauna înțeleghătoare a chestiilor naționale, cu drag ar fi întins

mâna frățească în sprijinul salvării chestiei naționale din Dobrogea. În modul acesta chestia dobrogeană sigur, ar fi aflat o soluție demnă națională, precum în trecut mii de chestii dificile și delicate s'au aflat dintre cari amintim: finanțarea Consiliului Dirigent, prima și cea mai grea etapă în realizarea înfăptuirii României întregite de astăzi, după jertfa celor 800.000 de viteji.

Da, dar astăzi din cauza guvernelor deșuchiate, băncile din Vechiul Regat „liberale“, „cămătare“, sunt stângenite în operațiunile lor. Iar băncile ardelenene rând pe rând își dau sufletul. Dar chiar presupunând că printr'o extremă sforțare s'ar mai putea înjgheba o operă de ajutorare a elementului românesc, ca acesta să cumpere și să munciască moșiile turcilor emigrați, ar fi o absurditate, o nebunie, ca aceste bănci să folosească și restul capitalului, ce li-a mai rămas, în operațiuni, peste cari mânepoimâne guvernele, a căror număr crește uimitor — să tragă dungă, — să pervertească legile din trecut, prezent și viitor, spunând celor ce au cumpărat moșiile: nu mai plătiți băncilor cămătare!... Căci capetele ignorante și îmbibate de cinism nu recunosc, nu vreau să recunoască, că băncile sunt instrumentul, prin care agoniseala trudnică a unor cetățeni trece în folosul altor cetățeni, ca toți să profite, să prospereze.

E interesant și de remarcant, că unul dintre cei mai descreerați demagogi propagă în turneele sale: lichidarea trecutului în sensul, să se șteargă datoriile de până aici, și să se înfăptuiască un nou viitor: să se plătească punctual nouile împrumuturi spre a reinvia creditul. Cu alte cuvinte dânsul vrea să se prezinte într'o postură mai agreiată oarecum, căci ar dori să aibă și voturile creditorilor, dar și pe acele ale datornicilor, cari înțeleg acum, că fără credit nu e viață. Să admitem, că dânsul va ajunge la conducere, ceea ce deasemenea pare a fi exclus. Ajuns deci la guvern, ar proceda acurat acestor idei. O, nenorocitele, mai bine zis, o nenorociților, cari mai credeți vorbele sale! Au nu vedeți, că guvernele se schimbă, când nici n'ai crede. Și atunci alți demagogi vor lua locul acestui demagog. Și aceia iar vă vor perora: lichidarea trecutului și reinvierea

creditului! Până la totală prăbușire a economiei naționale, până la totală anarhizare a țării!

Sprijinul băncilor, singurul instrument eficient în circulația banilor, nu poate fi pus în serviciul chestiilor naționale ca aceea menționată mai sus cu privire la moșiile turcilor, — nici de aceea că în continuu se ventilează inflația. Nu, căci nime nu va risca, să împrumute azi bani, cari au valoarea ce o au, pentruca mânepoimâne să primească pentru o mie de Lei de astăzi o altă mie de Lei, cu cari îți vei putea cumpăra doar o cutie de chibrite, cari astăzi costă 2 Lei!...

Și iată, astfel s'a ajuns, că organismul bancar, înfăptuit pe experiențe economice de decenii, a fost alungat din viața economiei naționale, fără ca rolul lor să fi fost îndeplinit de alt organism, pe care între împrejurările date, nu ni-l putem nici imagina.

Va fi cu totul altfel la Bulgari și la minoritățile, cari trăiesc printre noi. Probabil dânsii primesc subsidii din statele vecine, cari, — mai începe îndoială — au foarte mare interes ca conaționalii lor să fie la noi în țară bine înstăriți. Bunastare a dușmanilor neamului românesc, pauperizarea acestui neam românesc sunt cele mai sigure garanții, că în scurt timp acest neam românesc va fi subjugat, întâi materialicește, apoi politicește! Ori asta o vor demagogii?! Nu știm sigur, dar e aproape sigur, că prin răsturnarea ordinii sociale, prin demoralizarea maselor la asta vom ajunge!

Așadar băncile sau alte organizații creditoare, cum ar fi... poșta, nu se mai pot ocupa, între împrejurările date, cu chestii de consolidare a economiei naționale. Deci apelăm și noi la Stat, după exemplul unor ziare: Fă Statule! Răscumpără nu numai moșiile turcilor, pe cale de a ajunge în patrimoniul bulgarilor, ci răscumpără și terenurile aurifere ale Californiei, în favorul fiilor Romei celei bătrâne, așezați pe ambele declinuri ale Carpaților!!!... L. Vrăciu.

Noul regim maghiar pentru datoriile agricole.

Cred, că nu fac un lucru inutil dacă redau mai jos dispozițiile generale ale noului regulament maghiar privind datoriile agricole așa cum le-am putut prinde prin undele Herziene din conferința

unui consilier din ministerul de agricultură din Budapesta.

Nu voesc a mă extinde asupra unei critici sau comparații cu legile noastre (conversiune și asanare) despre care un ministru ceh a zis în parlamentul ceh: „trebuie să luăm de model legea românească însă în sensul cum *nu trebuie făcută o lege de asanare*“. Mă mărginesc a arăta, despre ceea ce oricare cetitor se va convinge — că măsurile luate de guvernul maghiar vin în ajutorul debitorilor fără ca să ruineze pe creditori, ba cetace e mai dureros întreaga economie națională. Regimul maghiar face *transfuziune de sânge* dela creditor la debitor în așa măsură însă ca să nu rămână salvatorul fără sânge și însuși să moară. Căci numai un medic criminal poate salva un bolnav pe moarte, omorând în schimb un om sănătos care și-a oferit o parte din sânge.

Dar iată dispozițiile ordonanței maghiare:

Pe ziua de 24 Octombrie 1933 a intrat în vigoare noua ordonanță No. 14.000/933 pentru perioada până la 1935.

Dobânda tuturor datoritiilor agricole de înainte de 1 Aprilie 1932 să reducă la $5\frac{1}{2}\%$ pe an. Ca agricultor e privit proprietarul, arendașul, uzufructuarul unui teren agricol, dacă cea mai mare parte a venitului debitorului său derivă din agricultură.

De scrisuri fonciare ordonanța nu se atinge.

Toți debitorii agricoli cari au proprietate mai mică de 10 jugăre și au o datorie ipotecară mai mare ca de 30 ori venitul cadastral (la noi ar fi cam 60.000 Lei în medie) — la datorii de $4\frac{1}{2}$ ori venitul locativ — pot cere ca moșia lor să fie declarată „*moșie ocrotită*“ (védett birtok).

Acești debitori sunt obligați să facă cerere până la 30 Noembrie 1933 la judecătorie anexând tabloul datoritiilor și certificat despre venituri. (La noi s'a mers așa departe cu demonstrația că s'a impus ca creditorul să anunțe creanțele, că vezi Doamne bietul debitor, care a găsit 5—6 băne și a ridicat paralele „nu știe umbla cu anunțări“ De aici a rezultat din statistică oficială, că în comună sunt de 10 ori mai mulți debitori ca suflete în total. Noi trebuie să umblăm noi prin 5—6 județe și să dovedim noi venitele dui X în loc să le declare dânsul).

Dacă judecătorii declară *ocrotirea*, debitorul va avea următoarele beneficii:

a) pe ziua de 24 Octombrie 1933 se *capitalizează* dobânzile restante cu maximum 8% . Debitorul va da *ipotecă suplimentară pentru aceste dobânzi* (la noi s'au desființat până și gajurile!)

b) dela 24 Octombrie până la 31 Dec. 1933 va plăti $5\frac{1}{2}\%$ dobândă, iar dela 1 Ianuarie 1934 4% dobândă.

c) impozitele restante — pe 1933 trebuie să fie achitate — le poate plăti în 10 ani fără dobândă.

d) trebuie să achite ratele scadente la datoritiile contractate la instituțiile de credit funciar.

e) afară de dobânda de 4% ceice nu au o datorie mai mare ca de 30 ori venitul cadastral, vor plăti anual și 1% din capital.

f) dacă datoria e mai mare ca dela 30—40 ori venitul va plăti numai 4% dobândă.

g) dacă datoria e mai mare ca de 40 ori venitul cadastral, va plăti pentru totalitatea datoritiilor o sumă care nu este mai mare ca de 40 ori venitul. Afară de aceasta după fiecare 1 Kor. venit 10 feler.

Dobânzile sunt a se plăti din 3 în 3 luni anticipativ și debitorul e obligat să schimbe cambia.

Pe timpul moratorului nu se pot sechestra și nici vinde moșia, vitele, uneltele agricole etc. cu condiția că a plătit tot la ce era obligat.

Sunt scoase de sub beneficiul legii diferite creanțe asemănătoare cu cele din legea noastră (datorii după 31 Martie 1932, rente viagere, premii de asigurare, arezi, moșteniri, creanțe din serviciu economic și industriale, datorii către cooperativele de clădiri rurale și orice datorie mai mică ca 25 Pengö).

Dacă datoria agricolă e mai mare ca de 40 ori venitul cadastral și sunt indicii, că debitorul nu poate face față datoritiilor, se va pune în curs *procedura de concordat agricol* după regulile cari se vor fixa ulterior.

În caz de an agricol rău, ratele se pot amâna, însă cel mai târziu până la finea anului.

Pentru trebuințele financiare a acestui regulament se vor înființa 3 fonduri.

1. fond pentru plata dobânzilor (diferință);
2. fond pentru amortizarea capitalului;
3. fond pentru reglementarea datoritiilor;

La aceste fonduri băneile vor contribui anual cu $\frac{1}{2}\%$ calculat după depunerile și creditele de cont curent existente la 1 Noembrie 1933.

Statul va vărsa la aceste fonduri, veniturile ce le are din anumite operațiuni.

Din fond se vor plăti băneilor și fondurilor orfanale o bonificare de dobânzi și capital.

Debitorii cari vor plăti din datorii o cotă mai mare ca cea legală, vor primi premiu și anume la moșii până la 10 jugăre 20% , dela 10—100 jugăre 15% și dela 100—1000 jugăre 10% din plusul achitat.

Dacă un debitor are mai puțină moșie ca 10 jugăre sau venitul cadastral e mai mic ca 100 Pengö, iar datoria mai mare ca de 30 ori venitul, (până la 40 ori) statul va bonifica băneilor din fondurile susamintite jumătate din datoria ce trece peste suma de 30 ori venitul.

În acest scop statul va pune la dispoziție 25 milioane Pengö (cam 600 milioane Lei).

Dacă după amortizarea aceasta, banca mai are pretensiune, ce trece de suma de 40 ori a venitului cadastral, pentru aceasta sumă statul va da băncilor *bonuri de stat*. În acest scop stau la dispoziție 25 milioane Pengö. Dacă fondurile nu acoper diferitele, creanțele se pot reduce cu o cnotă moderată.

Grânții debitorilor agricoli numai atunci beneficiază de morator, dacă ei înșiși sunt debitori ocrotiți de lege.

Debitorii ocrotiți vor sta sub controlul și supraveghierea unor comisii pentru a-și satisface obligamentele.

Debitorii renitenți și cari periclitează creanța creditorilor, pot fi puși sub supraveghiere individuală (un fel de curatelă).

Din cele de mai sus ușor se poate trage concluzia că:

a) nu s'a luat nimic dela creditorul de 10 ori mai năcăjit ca să se ierte datoria celui ce are cu ce plăti.

b) s'a ușurat plata dobânzilor.

c) statul a preluat o parte din datoria micilor agricultori cu moșie sub 10 jugăre și cu venit sub 100 Pengö, având datorie mai mare ca de 30 ori venitul cadastral.

d) indirect s'a stabilit că minimum de existență este 10 jugăre și deci dacă s'ar vinde moște peste 10 jugăre, nu e nici un pericol social sau național, deoarece cu cele 10 jugăre se asigură existența, iar moșta tot în țară rămâne trecând la un cetățean mai vrednic.

e) fiind debitorul la o plată minimală circulația banului nu se oprește, iar creditorul deși mai redus continuă a ține în viață organele economice-financiare (fabrici, gospodăriile agricole, cari și ele au nevoie de credite noi, întreprinderi diferite).

De închetare, doar atât mai amintesc că Ministrul de finanțe atacat și de debitori și de creditorii a răspuns:

Am căutat o cumpănă dreaptă după cea mai bună conștiință. Am căutat să țin în viață cele 2 tabere: creditorii și debitorii. Nu am putut face cadouri nici debitorilor nici creditorilor, 2 factori de o potrivă de importanță pentru stat. Căci omorând creditul, a și omori și pe debitori, și economia națională, cari nu pot viețui fără capitalul adunat de furciile sprijinătoare cari sunt creditorii.

(Cluj).

V. COMȘA.

Laturea economică a turismului.

Târziu de tot, dar mai bine mai târziu decât niciodată, oficialitatea românească și a oprit atenția asupra importanței turismului. La prima vedere ar fi la mijloc vorba de același evoluție de idei ca și la Mussolini creatorul Italiei noi, care a repudiat întâi această latură de activitate, dar a revenit în scurt timp, dându-și seama că turismul bine susținut și dezvoltat însumează în sine o industrie mai rentabilă decât multe altele. Comparându-ne cu crezul constructiv al lui Mussolini, am avea de sigur o seară de prea mare celebritate în întârzierea pusă în recunoașterea importanței turismului și în fond prea discordantă față de realități. Căci trebuie să recunoaștem că în această ordine de idei, n'am nutrit nici o preocupare.

În ce ne privește importanța turismului era nulă, mai cu seamă pentru că era exclusă posibilitatea formării comodelor consilii de administrație în care orice nechemat intrând, să încaseze anual cuvenitele jetoane și misi, larg remuneratoare, fără să fie expus la vreun risc material. Adecă să nu trecem cu vederea unele tendințe manifestate sub guvernul Iorga-Argetoianu, când pe lângă încercarea de a se monopoliza filmele de cinematograf, se întocmise un proiect de lege și pentru încurajarea turismului. Evident însă că aceste proiecte întruniau toată concepția care caracterizează viața noastră publică și particulară: se întemeiau asociații cari nepunând nimic la mijloc să fie oricând în drept să încaseze dela toți și să nu fie obligate a da nimănui nimic. În afară de aceste meschine preocupări în cari procopsirea înșilor eșia prea ușor la iveală, orice alte acțiuni închinată turismului, au fost la noi inexistente.

După ce însă a început să iasă la iveală binefacerea acestei activități, se pare că oficialitatea noastră a început să fie pătrunsă de importanța și rolul turismului pentru țara care îl practică. Evident înțelegem practicarea turismului în sensul de a atrage grupurile de străini dornice de a umbla și cunoaște și cari odată cu cufreierarea regiunilor pitorești ale țării, lasă și surse importante de venituri.

Ne-am propus a expune în rândurile de față câteva noțiuni asupra turismului în sens economic. Dar în același timp ne dăm seama că economicul nu mai este astăzi izolat. El e legat de atâtea alte condițiuni încât se impune să le trecem și pe acestea în revistă.

Înainte de toate însă ne definim noi înșine noțiunea și să convenim a spune că sub turismul în sens economic, înțelegem toată acti-

vitătea de orice gen ar fi ea, prin care străinul este atras să ne viziteze țara și e îndemnat să rămână pe meleagurile ei, un timp mai mult sau mai puțin îndelungat, după cum îi permit mijloacele și timpul. În acest fel privity problema, turismul în sens economic se leagă de toate acele activități anexe privind propaganda, relațiile politice și de frățietate între popoare, regiunile turistice cu buna lor legătură, posibilitatea ce se oferă turistului de a vizita aceste regiuni, etc. etc. Încât numai rezolvind toate aceste părți integrante ale problemei, putem spune că am epuizat obiectul despre care ne ocupăm.

Dacă chestiunea este așa de vastă și așa de importantă, găsim de sigur justificată hotărârea fostului guvern național-țărănist de a crea un Oficiu de turism, iar după cele văzute până acum, înființarea acestuia a venit destul de târziu. Destul de târziu, deoarece n'am putut profita cu mentalitatea de până acum de binecuvântata epocă a inflației, la care multe țări vor să se întoarcă forțat, când Americanii, Englezii și aproape toate popoarele Europei apusene plecau să exploareze țări și să cunoască popoare cu pungile foarte larg dimensionate. Cel puțin Americanii ajunseseră vestiti de risipa de bani pe care o făceau prin turism și li se împrăștiase renumele cu creări de legende fantastice. O atențiune dată atunci problemei turismului când ne găsim într-o grozavă lipsă de aur și în epoca cea mai nenorocită din punctul de vedere al situației noastre monetare, ar fi dat de sigur o întorsătură mult mai favorabilă, întregii noastre situații economice. Dar dacă nu s'a profitat atunci de conjunctura favorabilă, nici un motiv nu se opune de a ne pregăti în acest sens de acum înainte. Împrejurările au dovedit că independent de situațiunea economică generală, peregrinări se fac totuși. Este suficient să se găsească motivele și baza de propagandă cuvenită. Astfel numai anul acesta în care criza a decimat cu așa furie toată viața economică, Italia prin simplul fapt religios al consacării anului sfânt, a provocat o invazie extraordinară de străini. Din toate părțile lumii s'au imbulzit penitenții la propriu și la figurat, pentruca să asiste la serbările religioase și să cunoască celebritățile clasice ale unei vechi țări romantice. Oricât de mici ar fi fost tarifele pe căile ferate și oricât de modestă capacitatea de contribuție a vizitatorilor, numărul învinge mai în totdeauna și astfel din puțin, se pot aduna grămezi uriașe.

Dar să revenim la sensul economic al turismului. Cum ajută turismul activitatea economică a unei țări? Întrebarea nu poate fi epuizată așa de ușor, de aceea ne vom permite să elucidăm

în măsura cea mai largă posibilă. Evident, interesant ar fi de adus date statistice. Dar acestea sunt prea meticuloase pentru a le avea la îndemână în orice țară ar interesa.

Activitatea turistică cuprinde în sine în mod esențial vizitarea celor mai interesante locuri din țară care de obicei sunt excentric așezate. Astfel frumusețile noastre marine în tot lungul coastei Mării Negre, apoi frumusețile noastre dela munte împrăștiate în tot lungul Carpaților, de o parte și de alta a lor, pe urmă Munții apuseni cu locurile lor alpine și în fine văile râurilor de munte, ca: Oltul, Prahova, Bistrița, și Someșurile, formează tot atâtea puncte de atracție diametral opuse ca situație geografică și rivalizează cu orice minune a naturii din țările străine. Nu mai vorbim de valea Dunării cu încântătoarele ei priveliști și de Delta unde se poate vedea o faună și o floră cum numai bogata vegetație din tropice poate să ofere și cum poate nu există al doilea punct de atracție de această natură în Europa. Așa fiind, frumusețile naturale românești împrăștiate pe tot cuprinsul țării, pot oricând să recompenseze cheltuiala de bani și de energie a vizitatorului curios de pitoresc și de rarități naturale. Tocmai această împrăștiere a frumuseților naturale românești pe tot cuprinsul țării formează un mare avantaj în sens economic. Acest avantaj se rezumă în faptul că în afară de puține excepțiuni, liniile ferate care deservește regiunile pitorești sunt de natură secundară. Exploatarea lor se face mereu cu deficiente, încât numai din acest punct de vedere, turismul bine organizat ar avea avantajoase influențe asupra traficului. Cetățeanul român plătește deficitele căilor ferate prin impozite. Ori complectarea randamentului financiar al funcționării acestor linii este o problemă care preocupă economia românească de cel puțin zece ani de zile. Soluțiunea nu este de disprețuit mai cu seamă dacă ne gândim că ea nu cere nici o cheltuială de investiție.

Numai această problemă rezolvată fiind prin turism și ar fi suficient. Dar odată cu ea se influențează în bine și alte domenii de natură economică. Astfel ar câștiga în al doilea rând circulația pe șosele și în special, s'ar amplifica venitul căraușiei cu tracțiune mecanică. Turistul nu se oprește la capetele liniilor de căi ferate, deoarece nu acestea-l interesează. El străbate de aici încolo distanțe întregi până la locurile pe care vrea să le atingă. Astfel silit fiind să și aranjeze excursiunea într'un anumit interval de timp, va fi forțat de asemenea, să utilizeze și cele mai rapide mijloace de deplasare: automobilul unde se poate, căruța unde-i este locul și

în sfârșit călăritul când primele două posibilități sunt epuizate. Ori în această combinație de mijloace de locomotivă se formează un important izvor de venituri pentru satele afundate în văile munților cari fie că fac agricultură, fie că nu, își pot compensa cu ușurință mijloacele de trai, din cărăușie. În plus pe lângă cărăușie, profesiunea de ghid prin munți, poate aduce unei familii țărănești venituri cari uneori concurează agricultura sau orice altă ocupațiune socotită principală.

Acestea dacă e vorba de rătăcit prin munți. Cât privesc văile râurilor și în special bălțile din lungul Dunării, ele posedă deja generațiuni întregi de luntrași și cunoșcători de drumuri, cari de multă vreme își câștigă astfel viața de toate zilele.

Denitului național din turism nu se reduce însă numai la călăuzit și cărăușie. Grupurile de străini bine îndrumate valorifică toată gama de produse ale gospodăriei rurale. Brânza, laptele, untul, ouăle, etc., pot fi cu succes plasate în situația unui turism îndrumat și organizat. Iar în afară de produsele alimentare pot găsi căutare remuneratorie toate celelalte obiecte provenite din munca în casă cu caracteristici locale, ca: brodaturi, cusături, țesături scoarțe, etc. etc. Cu acestea, gospodăria rurală își găsește un oarecare coeficient de valorizare; se mărește astfel oricât de puțin important puterea de consumație a țărănimii, care pe de o parte nu se mai plânge din cauza lipsei, iar pe de altă parte poate plăti mai ușor impozitele; în fine se contribuie la o consumație generală mai importantă, soluțiune urmărită în criza de azi pe toate căile. Ce poate face în acest sens turismul ne-o dovedește Valea Prahovei, unde dela Azuga și până la Câmpina, grupurile de țărani alimentează călătorii trenurilor cu tot ce produc în gospodărie, ca: zarzâne, cireșe, mere, pere, nucii, piersece, prune, etc., apoi cu raritățile botanice de pe vârful munților și în fine cu toate produsele pădurii ca: fragi, afine, smeură, mure și așa mai departe. Cum terenul nu este așa de darnic pentru omul muncitor, calea ferată a devenit astăzi un factor indispensabil pentru traiul populațiunii din chestiune. Dacă peste tot în țara românească s'ar valorifica elementul natural ca în această regiune, apoi de sigur că alta ar fi puterea de consumație în direcția produselor industriale a populațiunii românești.

Și iarăși repercurșiunile economice ale turismului bine organizat asupra regiunilor unde se practică nu s'au terminat. În fața celor veniți bogățiile naturale ale țării stau ca o carte deschisă în fața elevului. Din contactul străinilor cu realitățile noastre naturale și industriale, se pot

naște legături comerciale de cea mai mare importanță. Astfel facilitând turismul, punem în calea vizitatorilor marea expoziție de produse diverse, care caracterizează economia țării, încât legăturile economice ce se pot naște pe această cale între noi și țările străine sunt de cea mai mare importanță.

În fine o ultimă considerațiune, care astăzi contează poate mai mult decât oricare alta. Balanța noastră comercială devine din ce în ce mai precară și a trebuit să se pună cunoscutele restricțiuni la comerțul cu devize. Turismul ne ajută și pe această cale. El provoacă aflux de bani străini care oricât de neînsemnat aport ar însuma, n'ar fi în nici un caz de disprețuit. Astfel strângând la un loc toate avantajele pe cari le oferă turismul economiei naționale, va trebui să recunoaștem că pasivitatea de până acum în această ordine de idei ne-a fost păgubitoare. De aceea se impune să facem pregătirile necesare pentru a promova turismul economic cel puțin de acum înainte.

Cel mai bun mijloc în a îndruma și în a atrage turismul este propaganda bine susținută. Iar aici va trebui să imităm pe străini. Propaganda pe care o fac străinii în acest sens, se poate urmări în cel mai neînsemnat birou de voiaj din țară. Afize multicolore bine concepute și artistic executate fac pe trecători să se fixeze la o excursie la care până atunci nici nu se gândeau. Așa de exemplu, numai Valea Rinului este prezentată sub o astfel de înfățișare cromatică și de relief, încât produce un fel de chemare tainică asupra privitorului. Tot sub aceste aspecte se prezintă propaganda pentru Valea Dunării, Alpii tirolezi, regiunile italiene și în special pentru marele oraș de străveche cultură clasică care este Viena cu toate monumentele sale de artă veche și medievală.

În afară de propaganda scrisă, este interesantă și mai decisivă, propaganda pe care ne-o facem la fața locului. Pentru aceasta e bine să se distrugă mentalitatea de speță negustorească inferioară, după care un turist reprezintă o pungă spartă pusă la dispoziția tuturor căreiumilor infecte. Cu o astfel de mentalitate cel odată prins, nu mai calea a doua oară pe aceleași meleaguri.

Nicăieri ca pe terenul acesta, interesul comun nu se leagă mai temeinic de cel particular. De aceea și colectivitatea (statul, comuna, asociațiile etc.) și și particularii au datorita de a veghea ca bunul renume românesc să renască, pentruca să ne putem valorifica la maximum toate comorile naturale și de artă pe cari le posedăm. Căci să nu se uite că ne găsim la o răscruce de drumuri, care în privința turismului are mare importanță. Astfel numai de noi depinde ca să provocăm afluxul de turiști din toată Europa centrală și Peninsula balcanică.

lug. GH. BRÂNDUȘ.

Jurisprudență

referitoare la aplicarea legii pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane
din 14 Aprilie 1930.

Obligațiuni comerciale. Exceptarea lor dela beneficiul legii pentru reglementarea datoriilor agricole și urbane.

Legea datoriilor agricole și urbane în art. 11 al. penult. prevede, că instanțele de fond de urmărire — în orice stadiu sunt competente să judece fie neîndeplinirea condițiilor cerute de prezenta lege pentru debitori, fie decăderea acestora pentru neîndeplinirea obligațiilor, iar regulamentul acestei legi prin art. 34, al. 4 prevede, că beneficiul legii se va putea opune pe către debitori, atât înaintea instanțelor ordinare competente pentru stabilirea aptitudinii lor de a beneficia de dispozițiunile legii, cât și înaintea instanțelor de urmărire, însă numai atâta timp, cât urmărirea este pendinte la o instanță de fond, deci evident, că din aceste texte de lege și regulament reiese cu prisosință, că instanțele de fond de urmărire sunt competente a rezolva chestiunea, dacă debitorul urmărit intră în beneficiu și în fine dacă creanța care face obiectul urmăririi este exceptată de beneficiul legii.

Dar în speță nu se poate opune nici incidentul de litispendență potrivit art. 180, p. 5., Pr. civ. căci din dosarul cauzei se constată, că contestația la executare invocând beneficiul legii pentru acordarea moratorului este înaintată la 26 Mai 1933, până când cererea părților înaintată la Tribunal sub Nr. 21.879 a fost înregistrată la 7 Iunie 1933, deci posterior, deci potrivit disp. art. 147 Pr. civ. contestația care face obiectul prezentului apel a premers, deci în acest sens nici nu poate fi vorba de litispendență.

Chestiunea ce se pune în discuțiune este a se ști, dacă creanța firmei reclamante este exceptată dela beneficiul legii pentru regul. datoriilor agricole și urbane sau nu, adică dacă aceia este o creanță comercială ori de natură de drept civil, ca creanță ipotecară intrând în beneficiul legii.

Acte de comerț în genere sunt potrivit, art. 259, p. 2, cod. com. operațiunile de bancă și schimb, potrivit art. 260 cod. com. toate operațiunile unui comerciant, cari aparțin comerțului său se consideră acte de comerț, iar potrivit art. 261 cod. com. contractul încheiat de un comerciant se consideră în caz de îndoială, ca referitor la exercițiul comerțului său.

Obligațiunea emisă de un comerciant se consideră referitoare la exercițiul comerțului său dacă din însuși acest înscris nu rezultă contrariul.

Considerând, că atât firma reclamantă, cât și pârâțul de ord. I. sunt comercianți; că împrumutul din litigiu este dat pe baza unor cambii improcesuate pentru suma de 30.000 dolari efectivi U. S. A. și documentul de garanție este dat pentru garantarea prin ipotecă a împrumutului cambial, căci se prezumă, că polițele comerciantului sunt considerate ca aparținând fondului său de comerț, dacă din polițe nu rezultă contrariul; că împrumutul acordat de reclamantă a fost afectat după cum reiese aceasta din istoricul înaintat de către pârâțul I. la cererea sa pentru acordarea concordatului preventiv, ca să achite pe creditorii săi mici și ca să-și centralizeze datoriile de

sine înțeles, că aceste datorii mici grevau fondul comercial, căci numai pentru asemenea datorii se putea cere concordat preventiv; că împrumutul cambial s'a administrat ca un împrumut de cont-curent care însăși formează o operațiune comercială.

Din toate acestea rezultă cu prisosință, că împrumutul acordat de firma reclamantă pârâților are caracter comercial și împrejurarea aceea că reclamanta nu și-a anunțat aceasta creanță la masa concordatară ca o datorie comercială, grevând fondul comercial, nu schimbă natura și calitatea împrumutului, dat fiind faptul că în acest caz reclamanta trebuia să renunțe dela ipoteca înfabulată și dela privilegiu creanței sale prin înfabularea ei în prim loc, după cum prevede aceasta lege pentru concordatul preventiv.

Împrejurarea aceea, că pârâta de ord. II. este comerciantă, nu stă sub concordat preventiv și că obligațiunea sa ca fideiuse este independentă de cea a soțului ei, pârâțul I. și că obligațiunea ei este de natură civilă și nu comercială, nu putea fi ținută în seamă la rezolvirea cererii de ordonarea execuțiunei deoarece potrivit normelor de drept natura și calitatea unei creanțe garantată de mai mulți creditori, se judecă după natura și calitatea datoriei debitorului principal este de natură civilă, ea este de natură civilă și pentru ceilalți debitori, și dacă este de natură comercială pentru debitorul principal, ea este comercială și pentru ceilalți debitori, ceea ce rezultă și din dispoz. art. 268 cod. com. care prevede, că aceia cari se obligă în comun printr'o operațiune, care pentru dânsii constituie un act de comerț, față de o a treia persoană se consideră debitori solidari, dacă din convențiunea încheiată cu creditorul nu rezultă contrariul.

Având în vedere, că pârâțul de ord. II. bine a stabilit că garantează o datorie comercială prin excelență dat fiind, că împrumutul a fost un împrumut cambial, și administrat în cont-curent că a intervenit între comercianți, și că a fost afectat pentru plățirea datoriilor mai mici comerciale ale soțului ei cari grevau fondul comercial cum și din solidaritatea împrumutului, din toate aceste urmează, că aceasta datorie a pârâței de ord. II. este și pentru ea a se considera ca o datorie de natură comercială.

Or potrivit art. 12 lit. i) sunt exceptate dela beneficiul legii amintite datoriile comerciale și industriale ale comercianților și industriașilor, și că aceasta dispoziție a legii se aplică și la măsurile de execuțiunea silită și la moratoriu acordat în conformitate cu dispozițiunile art. 29 din suszisa lege pentru toate aceste considerațiuni, Curtea a trebuit să respingă apelul (recursul) pârâților ca nefondat.

(C. Ap. Timișoara s. III. dec. No. C. III. 3483/37 din 8 Iulie 1933; Președinte dl Gh. Pavelescu, președinte; redactor dl Dr. George Labonțiu).

Situația.

Săptămâna trecută a înregistrat evenimente politice importante.

S'a schimbat șefia partidului Național-Tărănesc, cu care ocazie s'au făcut declarații menite să provoace valuri în opinia publică.

Apoi s'a inaugurat metoda revolverului pentru apărarea propagandei electorale.

În alte timpuri aceste evenimente ar fi produs alt efect atât asupra presei, cât și asupra mulțimii. Azi ele au fost înregistrate și comentate de presă, după interese în diverse moduri, fără a pune în agitare masele.

Lumea este obosită, nu se mai poate entușiasma pentru moravuri curate în politică, și după presemne este dispusă să înghită cu plăcere chiar alegeri cu boata.

Aceasta-i situația politică.

* * *

Bursa în săptămâna trecută nu a putut prinde nici un eveniment sau vre-o știre, chiar minci-noasă, spre a o exploata.

Cursurile cu câteva excepțiuni au rămas complet staționare. Astfel la Bancare: Banca Națională a cedat ceva, restul staționar. Se caută acțiuni Banca Albina Sibiu fără a se găsi de loc.

Petroliferele staționare, predispuse însă spre hausse, cu toate că dela Paris cursurile vin slabe, și că prețul țiteiului de asemenea este slab sub 7000 Lei vagonul.

Industriale: În ultimele zile a fost mai înzistent cerută Reșița de pe urma svonului, că se vor da industriei indigene comenzi de armament. Asemenea au fost ceva cereri în tramvay. Restul staționar.

Rentele: Scrisurile funciare încheie mai slab ca la începutul săptămânii. Rentele interne ferme, cu deosebire Untrei și Improprietății. Rentele externe fluctuoasă după știrile în legătură cu tratativele cu creditorii.

Bonurile de impozite, au avut o săptămână slabă. Cele mari au înregistrat 56% iar cele mici 75%.

Bonurile de tezaur calme: cele de 10.000 cu 95%, de 100.000 cu 83%, iar de 500.000 cu 71%.

La aur și valute piața slabă. În ultimele zile a fost o mică urecare în aur.

București.

Remizier.

CRONICA

„Asociația generală a creditorilor din România” din capitală, prin o delegație condusă de dl Prof. Vasile Vlădescu, au prezentat d-lui Prim-ministru I. G. Duca și d-lui Subsecretar de Stat la finanțe Dr. Victor Slăveccu câte un memoriu, prin care au formulat următoarele cereri:

1. Reprimarea tuturor mișcărilor anarhice pentru neplata datorităilor;

2. Abrogarea tuturor legilor de excepție și deci și ale asanării, care au divizat întreaga populație a țării în două tabere vrăjmașe, debitorii și creditorii, care ar putea duce la un războiu civil;

3. În viitorul parlament să între și reprezentanți autorizați ai creditorilor, spre a nu se mai cădea în greșala trecutelor guverne cu parlamentele compuse mai mult din debitori și alți co-interesați ai lor, cari și-au făcut legi speciale.

4. Suntem de acord să întindem mâna debitorilor, pentru a ajunge la o înțelegere comună în ce privește o recalculare a dobânzilor, pe baza legii cametei și o eșalonare de plată — aceasta din urmă însă trebuind a fi condiționată mai ales de un serios și eficace control legal al creditorilor în administrația patrimoniului debitorilor lor.

Numeriile indice. Prețurile în luna Octombrie 1933 Ziarul „Argus” publică în numărul său dela 24 Nov. a. c., un tablou, conform căruia în luna Octombrie a. c., au fost mai scumpe decât în August 1916:

Alimentele de 3750 de ori, îmbrăcămintea de 3626 de ori și diversele de 2847 de ori.

Iar prețul mediu al tuturor mărfurilor a fost la 30 Octombrie 1933 de 3336 de ori mai scump decât în August 1916.

Nodul gordian al legilor de conversiune.

Într'un articol publicat la finele săptămânii trecute în „Argus” sub titlul „Iar moratoriu” dl Al Corțeanu propune pentru tăierea nodului gordian al legii conversiunii datorităilor agricole: să se decreteze anularea tuturor legilor și tuturor moratoriilor anterioare; să se reducă creanțele vechi cu o cotă oarecare și să se restabilească complet creditorii în drepturile lor, începând de a doua zi pentru partea de creanță rămasă valabilă.

Iată o propunere sănătoasă. Întrebăm însă în a cui sarcină sau pagubă să se facă reducerea?

Afaceri de dare

Detragerile din venitul impozabil. Conform unei deciziuni recente a Curții de Apel, Secția I, Cernăuți, din venitul impozabil pot fi scăzute, în afară de sumele date fondului de amortizare, separat și cheltuturile pentru conservarea și repararea imobilelor.

Plata impozitului după dobânzile de capital. Tribunalul din Arad, Secția III, a adus, sub Nr. 1603, deciziunea, că impozitul după dobânzile de capital trebuie plătit numai după dobânzile efectiv încassate; în consecință dobânzile scadente, însă efectiv neîncassate, puse însă în urmărire prin justiție, sunt libere de impozitul după dobânzile de capital.